

‘Die wij hebben liefgehad’

Steeds meer gemeenten leggen geboortebossen aan. En nieuwbakken ouders planten in hun tuin wel eens een boom op de geboortedag van hun kind. Ik vind dat mooie gewoonten. Ze verraden blijdschap en dankbaarheid voor al dat kostbare, nieuwe leven: van kinderen, van bomen.

Als mensen die bomen niet kappen of als een storm ze niet breekt of ontwortelt, zullen de meeste van hen veel ouder worden dan hun menselijke leeftijdsgenoten. Dat hebben bomen nu eenmaal op mensen voor. Maar we krijgen ook veel van hen terug: hun schoonheid en hun schaduw, hun bloesems en hun vruchten, het geruis van de wind in hun kruinen, het gezang van vogels die veilige nesträume tussen hun bladeren vinden, de opwinding van kinderen die van tak naar tak klimmen en op de beste plek hun boomhut bouwen.

Ik voel iets als een verre verwantschap met een boom die mij met zijn weelderige kruin doet denken aan de volheid van het leven in de jaren waarin je omringd bent door ouders, grootouders, zussen, broers, diverse familieleden, schoolvriendinnen... Hoe rijk dat is, dringt pas goed tot je door in de herfst van je bestaan. Je boom begint bladeren te verliezen, een na een. Het tempo wordt almaar sneller. Tot het in de winter op een ware kaalslag uitdraait. Waar zijn ze, al die vertrouwde wezens? Weg: je man die je beste maatje was, je zussen en jongere broer met wie je opgroeide en een warme thuis deelde, de beste klasvriendinnen, de buur destijds in Grimbergen die je 's avonds piano hoorde spelen, zielsgenoten met wie je de strijd om vrouwenrechten voerde, nieuwe generatiegenoten die je pad kruisten en vrienden werden. Pas vorige week nog overleed een bijzondere vrouw die mij veel gaf, van wie ik hield en veel leerde. Wie zal de volgende zijn?

Altijd weer is het afscheid nemen, vooral van de zo zeldzaam geworden mensen met wie je herinneringen van heel lang geleden kan delen. Terwijl je daar als hoogbejaarde zo dikwijls aan denkt en in je dromen weerkeert naar je kinderjaren, je schooljeugd, de tijd dat de bakker met paard en kar het dagelijks brood bracht, dat je in de oorlog, nuchter naar de vroegmis ging in een steenkoude kerk, dat je aan de hand van je bomma te voet naar de verre vogelmarkt in Antwerpen stapte.

Weemoed dus.

Weemoed waarin je best toch niet verdrinkt, want je leeft ook vandaag. Met vooral mensen die later in je leven zijn gekomen en geen weet hebben van je lieve oma en van die bakker met zijn paard. Maar die er wel zijn en om je geven. Ik ondervond het onlangs weer toen een, ruim twintig jaar jongere, vriendin me op een dag van rouw, een gedicht van Kris Gelaude mailde. Het zijn maar enkele regels, met stille maar sterke woorden die de meest geliefde doden dichterbij brengen. Het gaat zo:

‘Die wij moeten laten gaan

Zij willen dat wij onze wegen verderzetten.

Die wij noemen en gedenken

Zij zullen zachtjes in ons voortbestaan.

Die wij hebben liefgehad, gezegend en omringd

Zij blijven ons zegenen en waakzaam omringen.’

T.S.